

Op dinsdag 31 mei organiseerde het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa het Nederlands Duits symposium "Krachtige dorpen, samen succesvol zijn om het dorp leefbaar te houden".

Waarom dit onderwerp?

De laatste winkel gaat dicht, de school moet sluiten en de kerk staat leeg. Hoe houd je het dorp dan leefbaar? Door ontwikkelingen als vergrijzing en schaalvergroting verandert het voorzieningenaanbod in een dorp voortdurend. Hoewel de context verschilt, zien we aan beide kanten van de grensbewoners die in actie komen om hun dorp vitaal te houden. Hoe doen ze dat in Duitsland en hoe doen ze dat in Nederland? Wat kunnen we daarin van elkaar leren?

Wat heeft het symposium opgeleverd?

*De 90 deelnemers bespraken succesvolle Nederlandse en Duitse vormen van samenwerking tussen bewonersinitiatieven, lokale overheid en maatschappelijke/ economische partners, gericht op instandhouding van een passend lokaal voorzieningenniveau. En welke sociale innovaties en vormen van empowerment helpen om bewoners daarin een gelijkwaardige rol te laten vervullen.

*We hebben de uitkomsten van het symposium vertaald in een Kompas voor succesvolle lokale samenwerking en empowerment. Met dat Kompas leveren we een bijdrage aan de invulling het concept Rural Pact (onderdeel van het EU Rural Action Plan), als voorbereiding op het European Rural Parlement van september in Polen.

Uitkomsten workshops

Tijdens het symposium zijn 9 workshops gehouden over concrete vraagstukken die spelen in de dorpen in Nederland en Duitsland. Daaruit kwamen de volgende aanbevelingen voort:

1. Het dorpshuis houdt het dorp bij elkaar.

- ✓ Houd het dorpshuis in stand en maak het multifunctioneel.
- ✓ Verbind jong en oud en sluit aan bij de wensen van verenigingen, ondernemers en alle inwoners
- ✓ Wacht niet op de overheid, maak je eigen plan.
- ✓ Koester alle vrijwilligers in je dorp.

2. Samen duurzame dorpen bouwen.

- ✓ Zorg eerst voor overeenstemming over de visie en uitgangspunten (shared dreams), voordat je aan de slag gaat met concrete acties.
- ✓ Promoot elk dorp om een dorpsplan te ontwikkelen (Village Pact)
- ✓ De overheid moet de burgerinitiatieven faciliteren, niet blokkeren

3. Dorpsverbinders: ondersteuners van samenwerking in en met het dorp

- ✓ Gemeenten zouden veel meer open moeten staan voor maatschappelijke initiatieven.
- ✓ Gemeenten moeten speciale functionarissen (gemeenschapsondersteuners) aanstellen zodat bewoners een aanspreekpunt hebben voor hun initiatieven.
- ✓ Organiseer trots: succes is de beste motor voor nieuwe initiatieven.

Programma Symposium

Wilma Delissen, Burgemeester Peel en Maas over gemeenschapsontwikkeling en Europa.

Prof Bettina Bock, Wageningen University over plattelandsontwikkeling in Europa.

Heinz Frey over 20 jaar ervaring met multifunctionele lokale voorzieningen.

9 workshops met telkens een Nederlands en een Duits voorbeeld van in stand houden van voorzieningen

De Empowerment-show, we verzamelden tips en tops die we doorgeven aan andere dorpen in Europa. Tom Jones, President van de European Rural Community Alliance nam vanuit Wales ons Kompas Local Empowerment virtueel in ontvangst.

Kompas voor Local empowerment:

Empowerment betekent dat mensen macht en controle hebben over hun eigen leven en dat mensen de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Het Rural Pact moet de empowerment van gemeenschappen krachtig ondersteunen door de basisvoorwaarden op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau te ontwikkelen.

Lokaal moeten we zoeken naar nieuwe allianties door het leggen van dwarsverbanden: scholen die samenwerken met techbedrijven of boeren met kinderopvang. Het initiëren van lokale veranderingsprocessen is in hoge mate afhankelijk van niet-politieke, onafhankelijke lokale leiders. Zij zijn de echte gamechangers. Hun belangrijke rol kan enorm worden vergroot door ze samen te brengen in netwerkbijeenkomsten om het leren van elkaar te vergemakkelijken. Het Rural Pact zou deze uitwisselingen kunnen ondersteunen in samenwerking met organisaties zoals de European Rural Community Alliance.

Een belangrijk instrument om te werken aan gemeenschapsontwikkeling (community empowerment) is het Dorpsplan of Village-pact. Ondersteun bewoners bij het maken van hun eigen toekomstvisie voor hun dorp en help ook bij het realiseren van die visie, in goede samenwerking tussen bewoners, gemeente en maatschappelijke en economische partners.

4. Jongeren zorgen voor nieuwe energie.

- ✓ Stel jongeren een duidelijke vraag. Als je de juiste vraag stelt, doen jongeren mee.
- ✓ Neem jongeren serieus. Geef ze moed: het kan!
- ✓ Meng jongeren, volwassenen en ouderen.

5. We verwelkomen nieuwkomers.

- ✓ Creëer een sfeer van vertrouwen voor iedereen: voor nieuwkomers, het betrokken ondersteunende systeem en de buurten eromheen.
- ✓ Maak zo snel mogelijk een stappenplan voor een project met korte, middellange en lange termijn doelen. De doelen op middellange termijn zijn degenen die meestal een strijd zijn. Daarvoor is het verstandig om contact te zoeken met andere succesvolle projecten in jouw land en in Europa om van te leren.
- ✓ Betrek uw lokale belanghebbenden zo snel mogelijk erbij. Creëer begrip.
- ✓ Nieuwkomers zijn een meerwaarde voor uw samenleving. Als je ze de kans geeft om deel uit te maken van je samenleving, zullen ze je samenleving verrijken. Om dat te realiseren zoek naar voorbeelden, werk met storytelling en rolmodellen.

6. Slimme vervoersoplossingen

- ✓ Combineer oude en nieuwe transportoplossingen. Verbind bestaande vervoersinitiatieven met nieuwe (on demand) initiatieven.
- ✓ Pas je aan aan veranderende transportbehoeften in de samenleving
- ✓ Gebruik sociale media als hulpmiddel om mensen met elkaar in contact te brengen

7. How to facilitate sustainable collective initiatives. Hoe faciliteer je duurzame collectieve initiatieven.

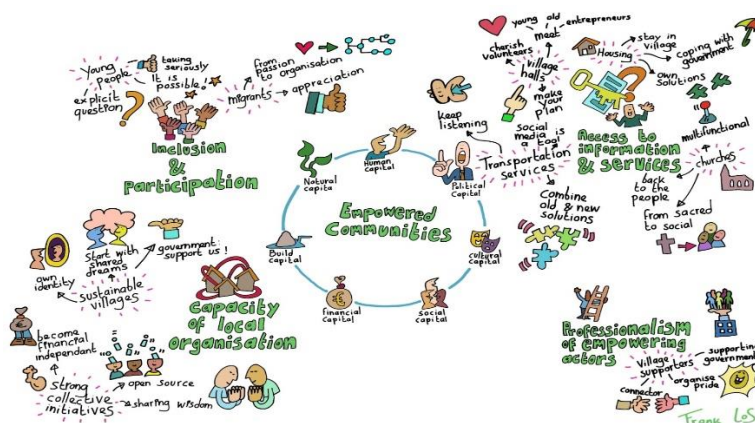
- ✓ Er is veel wijsheid in de dorpen. Deel die wijsheid met en tussen de dorpen.
- ✓ Bouw aan duurzame collectieve initiatieven. Dat wil zeggen: word financieel onafhankelijk.
- ✓ Vier successen

8. Een nieuwe bestemming voor de lege kerk

- ✓ Een kerk heeft een sacrale en een sociale functie. Wanneer de sacrale functie stopt, gaat de sociale functie door.
- ✓ Geef de kerk (het gebouw) terug aan het dorp wanneer de sacrale functie stopt. Verkoop het niet aan de hoogste bidder.

9. We bedenken onze eigen oplossing voor de woningnood.

- ✓ Zorg ervoor dat zowel jongeren als ouderen in het dorp kunnen blijven wonen. Bouw geschikte huizen voor hen.
- ✓ Als de overheid niet voor voldoende huisvesting zorgt, ondernemen we zelf actie.

In de tekening zijn de uitkomsten van de workshops samen gevat.

De teksten van de sprekers, de presentaties in de workshops, de filmpjes en het kompas zijn op de website van het samenwerkingsverband Burgerkracht Europa gepubliceerd.

[Homepage - SBE \(sbееurope.eu\)](http://sbееurope.eu)